

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-19(6)/13/JK

Warszawa, 9 lipca 2013 r.

DECYZJA DIH-1/41/2013

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r. poz. 267), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz.U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Sylwii Lajdamik, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa Sylwia Lajdamik w Szczecinie od decyzji Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z dnia 28 lutego 2013 r. nr WKŻ.8361.204.2012.J-7.2013, na podstawie której ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 931 zł (słownie: dziewięćset trzydzieści jeden złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii wędlin oferowanych bez opakowań, nieodpowiadających pod względem oznakowania jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej:

- 1. uchyła zaskarżoną decyzję w całości,**
- 2. wymierza przedsiębiorcy Sylwii Lajdamik, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa Sylwia Lajdamik w Szczecinie, karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii wędlin oferowanych bez opakowań, nieodpowiadających pod względem oznakowania jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 23-24 października 2012 r. przez inspektorów reprezentujących Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej również „Zachodniopomorskim WIIH”, w sklepie mięsnym „U Kargula”, mieszczącym się przy ul. Duńskiej w Szczecinie, działka 12/41, obręb 2035, należącym do przedsiębiorcy Sylwii Lajdamik, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa Sylwia Lajdamik w Szczecinie, zwanego dalej również

„stroną”, zakwestionowano sposób oznakowania czterech partii wędlin oferowanych bez opakowań o łącznej wartości 358 zł, tj.:

- 4,3 kg Kielbasy debreczyńskiej o wartości 94,60 zł;
- 3,2 kg Kielbasy myśliwskiej o wartości 156,80 zł;
- 1,8 kg Kielbasy wiejskiej o wartości 57,60 zł;
- 1,0 kg Kabanosów wieprzowych o wartości 49,00 zł,

zwanym dalej „wędlinami”, z uwagi na brak w miejscu sprzedaży na wywieszkach dotyczących tych wędlin wykazu składników, co stanowiło naruszenie § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie *znakowania środków spożywczych* (Dz.U. Nr 137, poz. 966 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania środków spożywczych”. Przy ww. asortymentach wędlin uwidocznione były wywieszki z nazwą towaru i ceną za kilogram.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z dnia 24 października 2012 r. (nr akt kontroli: WKŻ.8361.204.2012).

W związku z powyższym, pismem z dnia 30 stycznia 2013 r., Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej zawiadomił przedsiębiorcę Sylwię Lajdamik, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa Sylwia Lajdamik w Szczecinie, o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych* (Dz.U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu nieprawidłowo oznakowanych czterech ww. partii wędlin oraz o przysługującym stronie prawie do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów. Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 28 lutego 2013 r. nr WKŻ.8361.204.2012.J-7.2013, Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej wymierzył, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy o jakości handlowej, ww. przedsiębiorcy karę pieniężną w wysokości 931 zł.

Pismem z dnia 18 marca 2013 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o łagodniejszy wymiar kary. W uzasadnieniu do odwołania strona stwierdziła, że biorąc pod uwagę ilość zakwestionowanych wędlin, przy których nie były uwidocznione wywieszki z wykazem składników, wymierzona jej kara jest niewspółmiernie wysoka.

Strona podkreśliła ponadto, że zakwestionowane wędliny zakupiła od producenta, który nie dołączył do nich etykiet z wykazem składników. W dalszej kolejności stwierdziła również, że do nałożenia sankcji wynikającej z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej niezbędnym jest wykazanie winy podmiotu wprowadzającego do obrotu produkty nieodpowiadające jakości handlowej. Jej zdaniem, skoro zgodnie z ww. ustawą, organ przy określaniu wysokości kary ma obowiązek wziąć pod uwagę stopień zawinienia, to nie powinien być on określony bez ustalenia, czy dany podmiot w ogóle tę winę ponosi. Zatem, w

opinii strony, aby przypisać jej winę na podstawie ww. przepisu, należało najpierw ustalić jej winę w naruszeniu tego przepisu, a następnie rozważyć jej stopień.

Pismem z dnia 28 marca 2013 r., Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów poinformował przedsiębiorcę Sylwię Lajdamik, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Uslugowa Sylwia Lajdamik w Szczecinie, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Oznakowanie środków spożywczych, jak wynika z art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej jest jednym z elementów jakości handlowej.

W myśl art. 6 ust. 1 ustawy o jakości handlowej artykuły rolno-spożywcze wprowadzane do obrotu są oznakowane.

Wymagania dotyczące sposobu oznakowania wędlin oferowanych bez opakowań (luzem) zostały określone w rozporządzeniu w sprawie znakowania środków spożywczych. Przepis § 17 ust. 1 pkt 2 tego rozporządzenia stanowi, że w miejscu sprzedaży środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego podaje się w przypadku wędlin dodatkowo wykaz składników.

Ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 3, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia, na mocy art. 40a ust. 5 tej ustawy stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w placówce handlowej, należącej do przedsiębiorcy Sylwii Lajdamik, prowadzącej działalność gospodarczą pod

nazwą Firma Handlowo Usługowa Sylwia Lajdamik w Szczecinie, stwierdzono, że wprowadzone do obrotu cztery ww. partie wędlin nie spełniały wymagań określonych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych, z uwagi na brak w miejscu sprzedaży, na wywieszkach dotyczących tych wędlin, wykazu składników.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej wymierzył w drodze decyzji karę pieniężną przedsiębiorcy Sylwii Lajdamik, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Usługowa Sylwia Lajdamik w Szczecinie, to jest przedsiębiorcy, który wprowadził do obrotu artykuły rolno-spożywcze o niewłaściwej jakości handlowej.

W opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalenia kontroli odnoszące się do braku oznaczeń czterech partii wędlin wskazywały na popełnienie czynu opisanego w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, a więc były podstawą do wymierzenia kary określonej w tym przepisie.

Najniższy możliwy wymiar kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej wynosi 500 zł, natomiast najwyższy 1.790 zł, wyrażony jako pięciokrotność wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanych czterech partii wędlin o łącznej wartości 385 zł. W omawianym przypadku organ pierwszej instancji wymierzył karę w wysokości 931 zł, czyli w średniej wysokości.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. *ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz.U. L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 178/2002”, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Należy podkreślić, że w prawie administracyjnym zasada proporcjonalności nakazuje organom państwowym użycie jedynie takich środków, które są niezbędne dla osiągnięcia konkretnego celu, co oznacza, że organy państwowe mają osiągnąć cel, który służy społeczeństwu, jak najmniejszym jego oraz poszczególnych jednostek kosztem (por. np. wyrok WSA w Opolu z dnia 7 grudnia 2011 r., sygn. I SA/Op 335/11).

Na gruncie niniejszego postępowania administracyjnego ww. środkiem jest kara wymierzana na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, celem natomiast - ogólnie przyjęty interes konsumentów, a w szczególności zapewnienie, iż będą oni mogli nabywać towary odpowiedniej jakości handlowej, w tym prawidłowo oznakowane, co pozwoli im na dokonywanie właściwych wyborów w momencie dokonywania zakupów.

W świetle powyższego, Prezes UOKiK uznał, że w niniejszej sprawie dla osiągnięcia ww. celu zabezpieczenia interesu konsumentów, wystarczające będzie wymierzenie kary w minimalnej wysokości. Prezes UOKiK, rozpatrując sprawę, wziął pod uwagę okoliczność, iż strona należy do grupy mikroprzedsiębiorców, niewielką liczbę zakwestionowanych partii wędlin, a także to, że strona po raz pierwszy naruszyła obowiązujące przepisy oraz fakt, że w podobnych sprawach kary pieniężne wymierzone przez organy Inspekcji Handlowej z reguły

oscylują wokół jednokrotnej wartości korzyści majątkowej. Wobec powyższego, w ocenie Prezesa UOKiK, na tle wskazanych okoliczności faktycznych, zasadnym jest zmniejszenie wysokości kary wymierzonej przez organ pierwszej instancji, a tym samym uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy.

Odwołując się od decyzji strona w pierwszej kolejności podniosła, że jest nowym przedsiębiorcą, działającym na rynku spożywczym od kilku miesięcy, zatem nie posiadała stosownej wiedzy na temat obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa. Ponadto wymierzona jej kara została ustalona bez określenia jej winy w naruszeniu art. 40a ustawy o jakości handlowej.

Ustosunkowując się do oświadczenia strony, iż nie wiedziała ona o konieczności zamieszczania informacji o składzie wędlin, Prezes UOKiK wskazuje, że w zakresie niedopełnienia obowiązków wynikających z rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych, należy uznać, że strona, która decydując się na rozpoczęcie działania w zakresie obrotu artykułami rolno-spożywczymi powinna zapoznać się z przepisami związanymi z wykonywaną przez nią działalnością. Ponadto, jak sama to zauważyła, nieznajomość obowiązujących wymagań nie zwalnia jej z ich przestrzegania. Fakt, że stwierdzone nieprawidłowości wynikały z niewiedzy oraz zostały niezwłocznie usunięte, wbrew przekonaniu strony, nie powoduje wyłączenia jej winy w tym zakresie. W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. *ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności* (Dz. U. L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 178/2002*”, każdy z podmiotów działających na rynku spożywczym: producent, przetwarzający czy dystrybutor, obarczony jest obowiązkiem zapewnienia w przedsiębiorstwie, będącym pod jego kontrolą, zgodności żywności z wymogami prawa żywnościowego i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Prezes UOKiK zwraca ponadto uwagę, że art. 40a ustawy o jakości handlowej przewiduje za popełnienie określonych w nim czynów sankcje w postaci kar pieniężnych wymierzanych w trybie postępowania administracyjnego, a nie karnego. Tym samym sankcje określone w art. 40a tej ustawy mają charakter sankcji administracyjnych, a nie karnych, więc nałożenie kary pieniężnej na podstawie tego przepisu nie zależy od przypisania winy konkretnej osobie. Zatem przyjęte przez ustawodawcę brzmienie art. 40a ustawy o jakości handlowej wprowadza mechanizm polegający na tym, iż każdy w stosunku do kogo zostanie spełniona przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułu rolno – spożywczego nieodpowiadającego jakości handlowej podlega karze pieniężnej. Oznacza to, że samo stwierdzenie – udowodnienie faktu wprowadzenia do obrotu nieprawidłowo oznakowanych artykułów rolno-spożywczych, jest przesłanką wystarczającą do wymierzenia stosownej kary (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 sierpnia 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 894/10). Odpowiedzialność określona w tym przepisie ma charakter

obiektywny, a przesłanką jej przyjęcia jest tylko fakt wprowadzenia do obrotu (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 maja 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 126/10). Przepis ten nie uzależnia zastosowania sankcji od stwierdzenia winy po stronie podmiotu, który wprowadził do obrotu produkty niespełniające wymagań jakości handlowej. Stopień zawinienia jest jedną z przesłanek uwzględnianych dopiero przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, o czym stanowi art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej.

Analizując prawidłowość wykonania dyspozycji wynikających z ww. art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, Prezes UOKiK dokonał ponownej oceny przesłanek określonych w tym przepisie, w myśl którego ustalając wysokość kary pieniężnej organ uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

Przy ocenie stopnia szkodliwości czynu polegającego na wprowadzeniu do obrotu czterech ww. partii wędlin o niewłaściwej jakości handlowej, organ drugiej instancji wziął pod uwagę, że brak w miejscu sprzedaży na wywieszkach dotyczących tych wędlin wykazu składników naruszał w sposób istotny interesy i prawa konsumentów, gdyż uniemożliwiało im to dokonanie właściwego wyboru zgodnego z ich oczekiwaniami.

Oceniając stopień zawinienia, organ odwoławczy wziął pod uwagę, że nieprawidłowości powstały u przedsiębiorcy, który przy wprowadzaniu towarów do obrotu powinien dochować należytej staranności, aby towary były prawidłowo oznakowane.

W kwestii zakresu naruszenia Prezes UOKiK zauważył, że brak w miejscu sprzedaży, na wywieszkach dotyczących wędlin, wykazu składników dotyczył jedynie czterech partii spośród wszystkich oferowanych przez stronę do sprzedaży.

Oceniając, na podstawie zgromadzonej dokumentacji, dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych, organ odwoławczy zauważył, że kontrolowany przedsiębiorca funkcjonuje na tym rynku od niedawna i nie był wcześniej kontrolowany przez Inspekcję Handlową.

Mając na uwadze oświadczenie strony z dnia 23 października 2013 r. należy ona do grupy mikroprzedsiębiorców.

W świetle powyższego, Prezes UOKiK wymierzył stronie karę pieniężną w wysokości 500 zł, która jest karą minimalną przewidzianą w ustawie, i która, zdaniem Prezesa UOKiK, zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002, spełni rolę kary skutecznej, proporcjonalnej i odstraszającej.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Szczecinie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą należy wnieść w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Małgorzata Kozak
Wiceprezes

Otrzymują:

1. Sylwia Lajdamik
Firma Handlowo-Usługowa Sylwia Lajdamik
ul. Duńska 10/1
71-795 Szczecin
2. Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Szczecinie
3. a/a